

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 lutego 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił małoletnim J. S. i D. S. prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 6 lutego 2017 roku P. S..

Decyzja została wydana na podstawie art.57, art.58, art.65 i art.68 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1383 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji Zakład wskazał, iż P. S. nie miał wymaganych 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w okresie 10 lat poprzedzających datę zgonu. Okres ubezpieczenia wynosił 4 lata 3 miesiące i 4 dni. Natomiast w okresie całego życia zmarły podlegał ubezpieczeniom przez okres 15 lat 3 miesięcy i 18 dni, w tym 3 lata okresów nieskładkowych.

Odwołanie od powyższej decyzji w imieniu małoletnich złożyła przedstawicielka ustawowa matka I. S..

Wniosła o uchylenie decyzji i przyznanie prawa do renty rodzinnej.

Na uzasadnienie swojego żądania podała, iż z zawodu jest nauczycielką i przerwa w pracy mogłaby niekorzystnie wpłynąć na jej pozycję zawodową. W tej sytuacji nie korzystała z urlopu wychowawczego, cedując na męża obowiązek opieki nad synem D.. Przez 3 lata mąż prowadził dom i wychowywał dzieci. Taka sytuacja pozwalała jej na wykonywanie pracy i zapewnienie dzieciom właściwej opieki i wychowania. Praca nauczyciela była też gwarantem stałych dochodów i stabilizacji rodzinnej. Wyjaśniła, iż mąż podjął pracę wraz ze wzrostem zatrudnienia w okresie od 14 marca 2013 roku do 31 maja 2014 roku i od 29 czerwca 2014 roku do 15 września 2016 roku. Niemniej jednak ciężka choroba w sposób istotny ograniczała możliwości podjęcia stałej pracy, a leczenie nie wskazywało na jakąkolwiek poprawę. Z uwagi na stan zdrowia nie mógł również uzyskać świadectwa lekarskiego potwierdzającego zdolność do pracy.

Nadto wskazała, iż jest przekonana o prorodzinnym charakterze polityki i troski zabezpieczenia socjalnego rodziny.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. S. urodził się (...), zmarł 6 lutego 2017 roku.

(wniosek – k.1-10 akt ZUS, II plik)

P. S. miał dwóch synów J. urodzonego (...) i D. urodzonego (...).

(odpisy skrócone aktów urodzenia – k.21, k.22 akt ZUS, I plik)

J. S. jest uczniem I klasy liceum ogólnokształcącego.

(zaświadczenie – k.14 akt ZUS, I plik)

P. S. podlegał ubezpieczeniom społecznym w następujących okresach:

- od 15 sierpnia 1997 roku do 21 listopada 1997 roku, 1 lutego 1998 roku do 31 maja 2006 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (poświadczenie ubezpieczenia – k.34-35, k.37-38 akt ZUS I plik, karta przebiegu zatrudnienia – k.43 akt ZUS, I plik),

- od 1 lutego 1998 roku do 30 kwietnia 2006 roku z tytułu zatrudnienia w Centrum Zajęć (...)Rekreacyjnych w Ł. (świadcstwo pracy – k.27 akt ZUS, I plik),
- od 1 sierpnia 2006 roku do 31 stycznia 2007 roku z tytułu pobierania zasiłku dla bezrobotnych (poświadczenie ubezpieczenia – k.31-32 akt ZUS, karta przebiegu zatrudnienia – k.43 akt ZUS)
- od 14 marca 2013 roku do 31 maja 2014 roku z tytułu wykonywania umowy zlecenia dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. (zaświadczenie – k.19 akt ZUS I plik),
- od 24 września 2014 roku do 15 września 2016 roku z tytułu wykonywania umowy zlecenia dla (...) Ochrona spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. (zaświadczenie – k.20 akt ZUS I plik),

W okresie od 1 listopada 2007 roku do 31 października 2010 roku nie wykonywał pracy opiekując się dzieckiem do 3 lat.

(okoliczność bezsporna)

W okresie od 22 grudnia 1997 roku do 31 stycznia 1998 roku P. S. miał zawieszoną działalność gospodarczą.

(poświadczenie ubezpieczenia – k.34 – 35 akt ZUS)

P. S. podlegał ubezpieczeniom społecznym łącznie przez okres 15 lat 3 miesięcy i 18 dni, w tym 12 lat 3 miesiące i 18 dni okresów składkowych oraz 3 lata okresów nieskładkowych.

(karta przebiegu zatrudnienia – k.43 akt ZUS, I plik)

P. S. zgłosił się do lekarza pierwszego rodzinnego w dniu 30 czerwca 2016 roku i został skierowany na badanie TK jamy brzusznej. W lipcu 2016 roku P. S. zgłosił się do przychodni chirurgicznej. W dniu 14 lipca 2016 roku miał wykonaną retroskopię, badanie histopatologiczne wykazało raka neuroendokrynnego odbytnicy. Natomiast badanie TK jamy brzusznej zostało przeprowadzone w dniu 19 lipca 2016 roku. W dniu 4 sierpnia 2016 roku P. S. został przyjęty do Oddziały (...) Ogólnej i K.. Po wykonanym w dniu 5 sierpnia 2016 roku otwarciu jamy brzusznej, został skierowany do dalszego leczenia w ośrodku onkologii.

Całkowita niezdolność do pracy P. S. datuje się od dnia 14 lipca 2016 roku, od daty rozpoznania zaawansowanego raka odbytnicy badaniem retroskopowym i pobraniem wycinków do badania histopatologicznego.

(opinia biegłego onkologa – k.39-40, k. 77, dokumentacja medyczna – k.34, k.37, k.67)

Przy przyjęciu daty powstania całkowitej niezdolności do pracy w dniu 14 lipca 2016 roku staż ubezpieczeniowy P. S. liczony w okresie 10 lat wstecz od dnia 13 lipca 2016 roku (od 14 lipca 2006 roku) wynosi 4 lata 8 miesięcy i 11 dni, w tym 3 lata 6 miesięcy i 8 dni okresów składkowych oraz 3 lata okresów nieskładkowych, które podlegają ograniczeniu do 1/3 okresów składkowych (1 rok 2 miesiące i 3 dni).

(pismo ZUS – k.48)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie ww. dowodów z dokumentów, których autentyczności ani treści merytorycznej strony nie kwestionowały oraz opinii biegłego z zakresu onkologii.

Biegły onkolog zapoznał się z kompletną dostępną dokumentacją medyczną P. S., także z poradni rodzinnej. Na podstawie tej dokumentacji biegły ustalił datę początkową powstania całkowitej niezdolności do pracy na 14 lipca 2016 roku. Biegły wyjaśni, iż 14 lipca 2016 roku zdiagnozowano u P. S. zaawansowanego raka odbytnicy. Schorzenie to skutkuje całkowitą niezdolnością do pracy. Biegły wskazał, iż bark jest dokumentacji medycznej, z której wynikałoby że niezdolność do pracy ubezpieczonego (częściowa czy też całkowita) powstała przed 14 lipca 2016 roku.

Żadna ze stron postępowania nie kwestionowała opinii biegłego, nie zgłaszała wniosków dowodowych. W ocenie Sądu opinia jest jasna i logiczna, spójna i z tych względów S. nie znalazł podstaw do jej kwestionowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art.65 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz.1270 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. Do renty rodzinnej uprawnione są m.in. dzieci własne (art.67 ust.1 punkt 1 ww. ustawy). Dzieci własne mają prawo do renty rodzinnej do ukończenia 16 roku życia, a jeżeli przekroczyły 16 rok życia do ukończenia nauki w szkole, nie dużej niż do osiągnięcia 25 lat (art.68 ust.1 punkt 1 i 2 ww. ustawy).

Ubezpieczona I. S. wystąpiła o przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłym P. S. jego małoletnim dzieciom J. S. i D. S..

W niniejszej sprawie spór ograniczał się do spełnienia przez P. S. warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy gdyż pozostałe warunki do przyznania renty rodzinnej wskazane w art.67 ust.1 punkt 1 i art.68 ust.1 punkt 1 i 2 ww. ustawy małoletni spełnili. Małoletni są dziećmi P. S., D. S. nie ukończył 16 lat, zaś J. S. jest uczniem liceum ogólnokształcącego.

Na wstępie rozważań należy wskazać, iż ryzykiem chronionym w przypadku renty rodzinnej jest utrata żywiciela i związana z tym niemożność samodzielnego utrzymania się przez członków rodziny. Renta rodzinna ma charakter pochodny, przez co rozumie się, że jest to świadczenie, które przysługuje w miejsce świadczenia zmarłego żywiciela, względnie przyznawanego w przypadku spełnienia warunków do uzyskania świadczeń emerytalno – rentowych. Oznacza to, że brak uprawnień zmarłego do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy pociąga za sobą brak uprawnień członków rodziny do renty rodzinnej po ubezpieczonym. Uprawniony członek rodziny nie nabywa samodzielnie prawa do renty rodzinnej jako odrębnego świadczenia, ale nabywa je niejako po zmarłym, wstępuje w prawo, które wcześniej przysługiwało zmarłemu żywicielowi. Jeżeli zmarły pobierał jedno z tych świadczeń (emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy) renta rodzinna zastępuje to świadczenie, a jeżeli był czynny zawodowo należy ustalić jego prawo do tych świadczeń.

Celem niniejszego postępowania było zatem ustalenie, czy ubezpieczony P. S. miałby prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Nabycie prawa do świadczeń rentowych z tytułu niezdolności do pracy uwarunkowane jest łącznie wystąpieniem zdarzenia objętego ubezpieczeniem (niezdolności do pracy), posiadaniem wymaganego okresu ubezpieczeniowego oraz wystąpieniem zdarzenia objętego ubezpieczeniem w okresie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od jego ustania (art. 57 ust.1 i 2 ww. ustawy).

Odmawiając prawa do renty rodzinnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął, stosownie do treści art.65 ust.2 ww. ustawy, za datę powstania całkowitej niezdolności do pracy P. S. datę zgonu – 6 lutego 2017 roku. Na marginesie należy wskazać, iż przepis art.65 ust.2 ww. ustawy wprowadza domniemanie prawne całkowitej niezdolności do pracy osoby zmarłej (w chwili śmierci) w celu umożliwienia nabycia renty rodzinnej osobom uprawnionym do tego świadczenia.

Z ustaleń Sądu wynika, iż P. S. był całkowicie niezdolny do pracy od 14 lipca 2016 roku, bowiem w tym dniu zdiagnozowano u niego zaawansowanego raka odbytnicy. Niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia (z tytułu wykonywania umowy zlecenia na rzecz (...) Ochrona spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.).

Jak wyżej wskazano jednym z warunków nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest posiadanie odpowiednio długiego okresu ubezpieczenia.

Art.58 ww. ustawy uzależnia długość tego okresu od wieku w którym ubezpieczony staje się niezdolny do pracy. Jeżeli ubezpieczony stał się niezdolny do pracy w wieku powyżej 30 lat musi legitymować się 5-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

P. S. stał się całkowicie niezdolny do pracy w wieku ponad 30 lat. Zatem renta z tytułu niezdolności do pracy przysługiwałaby mu tylko w przypadku posiadania co najmniej 5 lat okresu ubezpieczenia (okresów składkowych o nieskładkowych).

W stosunku do osób, których niezdolność do pracy powstała po 30 roku życia w przepisie art.58 ust.2 ww. ustawy wprowadzono warunek, by okres 5 lat ubezpieczenia przypadał w ciągu ostatniego 10-letnia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Z ustaleń Sądu wynika, iż całkowita niezdolność P. S. do pracy powstała w dniu 14 lipca 2016 roku, czyli okres 5 lat ubezpieczenia powinien przypadać w 10-letciu – od 14 lipca 2006 roku do 13 lipca 2016 roku.

W tym okresie P. S. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu pobierania zasiłku dla bezrobotnych od 1 sierpnia 2006 roku do 31 stycznia 2007 roku (6 miesięcy) oraz z tytułu wykonywania umów zlecenia od 14 marca 2013 roku do 31 maja 2014 (1 rok 2 miesiące i 18 dni) dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. oraz od 24 września 2014 roku do 13 lipca 2016 roku (do dnia powstania niezdolności do pracy) dla (...) Ochrona spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. (1 rok 9 miesięcy i 20 dni).

Ww. okresy są okresami składkowymi stosownie do treści art.6 ust.1 punkt 1 ww. ustawy oraz art.79 ust.1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz.1265) i wynoszą łącznie 3 lata 6 miesięcy i 8 dni.

W okresie od 1 listopada 2007 roku do 31 października 2010 roku ubezpieczony sprawował opiekę nad dzieckiem do 3 lat. Okres niewykonywania pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do 4 lat, stosownie do treści art.7 punkt 5a ww. ustawy jest okresem nieskładkowym.

Zgodnie z treścią art.5 ust.1 ww. ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy składkowe o których mowa w art.6 i nieskładkowe o których mowa w art.7, przy czym okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych (art.5 ust.2 ww. ustawy). Trzyletni okres niewykonywania pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem do 4 lat podlega ograniczeniu do jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych czyli do 1 roku 2 miesięcy i 3 dni.

Okres ubezpieczenia przypadający w okresie 10-letnia przed powstaniem niezdolności do pracy wynosi łącznie 4 lata 8 miesięcy i 11 dni. Okres ten jest krótszy niż wymagane 5 lat.

Warunku 5-letniego okresu ubezpieczenia w 10-letciu przed powstaniem niezdolności do pracy nie musi spełnić tylko ten ubezpieczony, który jest całkowicie niezdolny do pracy i posiada w przypadku mężczyzny 30 lat okresów składkowych (art.58 ust.4 ww. ustawy). Ubezpieczony P. S. nie spełnia również tego warunku. Łącznie okres składkowy ubezpieczonego wynosi 12 lat 3 miesiące i 18 dni. Należy wyjaśnić, iż okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym na podstawie różnych tytułów trwających w tym samym czasie nie sumują się.

Niewątpliwie ubezpieczony w okresie 10 lat przed datą powstania niezdolności do pracy miał przerwy w ubezpieczeniu, czyli nie miał żadnego tytułu do ubezpieczenia – od 1 lutego 2007 roku do 31 października 2007 roku i od 1 listopada 2010 roku do 14 marca 2013 roku. Niepodejmowanie zatrudnienia stanowiącego tytuł do ubezpieczenia i niewykazanie pięcioletniego okresu ubezpieczenia w okresie 10 lat przed datą powstania niezdolności do pracy skutkuje obecnie brakiem prawa do renty rodzinnej dla małoletnich dzieci.

Odnosząc się do sytuacji odwołującej się i podnoszonych przez nią argumentów o prorodzinnej polityce należy podkreślić, iż dla przyznania prawa do renty rodzinnej nie mają znaczenia żadne inne okoliczności, poza wyżej wymienionymi, określonymi w art.65 ust.1 i 2, art.67 ust.1 punkt 1, art.68 ust.1 punkt 1 i 2, art.57 i art.58 ww. ustawy. Dochodzone świadczenie nie jest bowiem świadczeniem przyznawanym z uwagi na potrzeby, nawet najbardziej uzasadnione, ale świadczeniem zależnym od okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego (w tym renta rodzinna) przysługują po spełnieniu warunków określonych w ww. ustawie o emeryturach i rentach. Ustawa ta uniemożliwia, wbrew stanowisku ubezpieczonej wyrażonym na rozprawie, przyznanie świadczenia w części, jeżeli ubezpieczony nie spełnił wszystkich warunków do jego przyznania.

Reasumując ubezpieczony P. S. nie spełnił warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy i tym samym jego małoletnim dzieciom nie przysługuje prawo do renty rodzinnej na podstawie art.65 ust.1 i art.67 ust.1 punkt 1 ww. ustawy.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. odwołanie ubezpieczonej oddalił.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonej.

18 grudnia 2018 roku